

2025-05-22
Ju2025/01198**Justitiedepartementet**Rättsmedicinalverket
Box 206
101 24 Stockholm

Uppdrag till Rättsmedicinalverket att förbereda verksamheten inför en ny tidsobestämd frihetsberövande påföljd

Regeringens beslut

Regeringen ger Rättsmedicinalverket i uppdrag att förbereda verksamheten för de åtgärder som kan komma att krävas med hänsyn till regeringens avsikt att införa bestämmelser om en ny tidsobestämd frihetsberövande påföljd, av Utredningen om påföljder, återfall och verkställighet benämnt säkerhetsstraff, med förbehåll för riksdagens godkännande. Uppdraget innefattar att ta fram ett kunskapsunderlag gällande den typ av gärningspersoner som kan komma att bli föremål för de nya riskbedömningar som följer av en ny lagstiftning. Myndigheten ska även se över rutiner för hur riskutredningarna kan genomföras samt för framtagande av det bedömningsunderlag som utgör myndighetens utlåtande.

I uppdraget ingår också att möjliggöra nödvändigt utvecklingsarbete och verksamhetsanpassningar, såsom att utarbeta föreskrifter samt utbildningsinsatser, kompetensutveckling och forskningsinsatser. Myndigheten ska också se över IT-systemen för att möjliggöra ärendehandläggning samt anpassa myndighetens lokaler för att möjliggöra riskutredningarna.

Under uppdragets genomförande ska Rättsmedicinalverket föra dialog med Domstolsverket för att säkerställa att underlagen till domstolarna blir ändamålsenliga. Dialog ska även föras med Kriminalvården och Polismyndigheten angående frågor om säkerhet som rör lokaler och den personal som kan komma att jobba med riskutredningarna, samt med Integritetsskyddsmyndigheten avseende personuppgiftsbehandling. Vidare

ska Åklagarmyndigheten involveras för att lämna synpunkter under arbetets gång.

Rättsmedicinalverket ska löpande informera Regeringskansliet (Justitiedepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Rättsmedicinalverket ska senast den 18 februari 2026 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Justitiedepartementet).

Bakgrund

I betänkandet Ett ändamålsenligt samhällsskydd (SOU 2024:48) föreslår Utredningen om påföljder, återfall och verkställighet att en ny tidsobestämd frihetsberövande påföljd ska införas. Enligt utredningens förslag ska den nya påföljden kunna dömas ut i stället för fängelse på viss tid. För att den nya påföljden ska kunna dömas ut måste det enligt utredningens förslag vara fråga om brott eller brottslighet av visst allvar, finnas en påtaglig risk för återfall i allvarlig brottslighet mot annans liv, hälsa, frihet eller frid, och framstå som nödvändigt för att förhindra den dömden från att återfalla i sådan brottslighet.

Utredningen föreslår vidare att rätten, när den dömer ut den nya tidsobestämda frihetsberövande påföljden, ska fastställa en minimitid och en maximitid för frihetsberövandet. Efter minimitidens utgång ska den dömden kunna beviljas tillstånd till villkorad utslussning. Maximitiden ska kunna förlängas om det är oundgängligen påkallat med ett fortsatt frihetsberövande för att tillgodose behovet av samhällsskydd, eller om det behövs för att den återstående tiden ska kunna tillgodose behovet av samhällsskydd vid villkorad utslussning under tillräckligt lång tid.

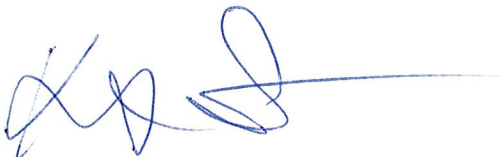
För att kunna avgöra frågan om det föreligger en påtaglig risk för återfall i allvarlig brottslighet mot annans liv, hälsa, frihet eller frid, föreslår utredningen att brottmålsdomstolen ska ha möjlighet att inhämta en särskild utredning med utlåtande om återfallsrisken. Utredningen föreslår vidare att domstolen inte bör få besluta om tillstånd till villkorad utslussning eller förlängning av straffet utan att en sådan riskutredning har inhämtats. Utredningen föreslår att Rättsmedicinalverket ska ansvara för genomförandet av sådana särskilda riskutredningar.

Utredningens förslag har remitterats och bereds för närvarande i Regeringskansliet. Regeringen avser att lämna förslag till riksdagen om en ny tidsobestämd påföljd baserat på utredningens förslag, med förbehåll för riksdagens godkännande.

På regeringens vägnar



Gunnar Strömmer



Kristina Söderström

Kopia till

Justitiedepartementet/L5, L6, KRIM och PO
Socialdepartementet/SBU och SL
Finansdepartementet/BA och SFÖ
Arbetsmarknadsdepartementet/JÄM
Domstolsverket
Integritetsskyddsmyndigheten
Kriminalvården
Polismyndigheten
Åklagarmyndigheten